

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการตรวจสอบข่าวเขื่อนปากมูล ในหนังสือพิมพ์ 5 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ข่าวสด กรุงเทพธุรกิจ ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม-26 มิถุนายน 2543 รวมจำนวน 170 ฉบับ โดยแบ่งการตรวจสอบออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่

- 4.1 ลักษณะการนำเสนอข่าว
- 4.2 ความสมดุลของข่าวเขื่อนปากมูล
- 4.3 ประเด็นของข่าวเขื่อนปากมูล

มีผลวิจัยดังนี้

4.1 ลักษณะในการนำเสนอข่าว

- 4.1.1 หนังสือพิมพ์ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม-26 มิถุนายน 2543 รวม 34 วัน วันละ 5 ฉบับ จึงมีหนังสือพิมพ์ในการวิจัยทั้งสิ้น 170 ฉบับ
- 4.1.2 จากหนังสือพิมพ์ 170 ฉบับ มีการนำเสนอข่าวเขื่อนปากมูลทั้งสิ้น 229 ข่าว โดยการนำเสนอของแต่ละหนังสือพิมพ์มีดังนี้

ตารางที่ 4.1

จำนวนข่าวที่นำเสนอ

หนังสือพิมพ์	จำนวนข่าวที่นำเสนอ	คิดเป็นร้อยละ
ไทยรัฐ	28	12.2
เดลินิวส์	18	7.9
มติชน	52	22.7
ข่าวสด	95	41.5
กรุงเทพธุรกิจ	36	15.7
รวม	229	100

เมื่อพิจารณาจำนวนข่าวในแต่ละฉบับที่นำเสนอในตารางที่ 4.1 แล้ว พบว่าหนังสือพิมพ์ข่าวสด นำเสนอข่าวเชื่อมปากมุลมากที่สุด โดยมีลำดับของจำนวนการนำเสนอข่าวมากน้อยดังนี้ ข่าวสดร้อยละ 41.5 มติชนร้อยละ 22.7 กรุงเทพมหานครร้อยละ 15.7 ไทยรัฐร้อยละ 12.2 และเดลินิวส์ร้อยละ 7.9 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มีความสนใจหรือติดตามนำเสนอข่าวนี้แตกต่างกันโดย ข่าวสดมีความสนใจนำเสนอข่าวเชื่อมปากมุล ซึ่งเป็นเหตุการณ์ของประชาชนกลุ่มใหญ่ที่ได้รับผลกระทบ จากการดำเนินการด้านการพัฒนาทรัพยากรน้ำของรัฐบาลมากที่สุด

ตารางที่ 4.2
จำนวนวันที่นำเสนอ

หนังสือพิมพ์	จำนวนวันที่นำเสนอข่าว	คิดเป็นร้อยละ
ไทยรัฐ	20	58.8
เดลินิวส์	15	44.1
มติชน	28	82.4
ข่าวสด	33	97.1
กรุงเทพมหานคร	21	61.8

เมื่อพิจารณาจำนวนวันที่นำเสนอข่าวเชื่อมปากมุลในตารางที่ 4.2 แล้ว พบว่าจากระยะเวลาการวิจัย หนังสือพิมพ์ข่าวสดมีความถี่ในการนำเสนอข่าวมากที่สุด โดยการนำเสนอมีความถี่มากน้อยตามลำดับดังนี้ ข่าวสดร้อยละ 97.1 มติชน 82.4 กรุงเทพมหานคร 61.8 ไทยรัฐ 58.8 และเดลินิวส์ 44.1 สอดคล้องกับจำนวนข่าวที่นำเสนอในตารางที่ 4.1

ในช่วงเวลาของการวิจัยนั้น ยังพบอีกว่า การนำเสนอข่าวตั้งแต่วันที่ 24 พฤษภาคม 2543 เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ จนถึงวันที่ 8 มิถุนายน 2543 โดยมีค่าเฉลี่ยทั้งหมด จำนวน 9 ข่าวต่อวัน แต่เมื่อมีข่าวฟุตบอลยูโร 2000 ทำให้การนำเสนอข่าวเชื่อมปากมุลลดลง โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเดลินิวส์ โดยตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2543 เริ่มมีข่าวคราวความเคลื่อนไหวก่อนการแข่งขันฟุตบอลยูโร 2000 ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และวันที่ 12 มิถุนายน 2543 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้พาดหัวข่าว "ฟุตบอลยูโร 2000" หลังจากช่วงเวลาดังกล่าวไทยรัฐ และเดลินิวส์ได้เสนอ

ข่าวปากมุลน้อยลงตามลำดับ จนกระทั่งจากวันที่ 21 มิถุนายน 2543 ไม่มีการนำเสนอข่าวปากมุลจากไทยรัฐ และเดลินิวส์

ตารางที่ 4.3
รูปแบบการนำเสนอข่าว

หนังสือพิมพ์	ข่าว/ภาพข่าว	บทความ	บทบรรณาธิการ	การ์ตูนล้อการเมือง	รวม
ไทยรัฐ	22 (78.6)	4 (14.3)	0 (0)	2 (7.1)	(28) 100
เดลินิวส์	16 (88.9)	2 (11.1)	0 (0)	0 (0)	(18) 100
มติชน	33 (63.5)	17 (32.7)	2 (3.9)	0 (0)	(52) 100
ข่าวสด	67 (70.5)	18 (19)	6 (6.3)	4 (4.2)	(95) 100
กรุงเทพธุรกิจ	21 (58.3)	11 (30.6)	1 (2.8)	3 (8.3)	(36) 100
รวม	159 (69.4)	52 (22.7)	9 (3.9)	9 (3.9)	(229) 100

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในตารางที่ 4.3 แล้ว พบว่า

1) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

มีจำนวนข่าว และภาพข่าวมากที่สุด จำนวนร้อยละ 78.6 แสดงว่าไทยรัฐเน้นบทบาทในการให้ข่าวสารที่นำเสนอข้อเท็จจริงมากที่สุด และมีการให้ความเห็นผ่านบทความ จำนวนร้อยละ 14.3 รวมทั้งมีการล้อการเมืองเพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน จำนวนร้อยละ 7.1 โดยไทยรัฐไม่มีการแสดงความคิดเห็นผ่านบทบรรณาธิการเพื่อแสดงจุดยืนที่แน่ชัดของหนังสือพิมพ์ และไม่ได้มีการให้ความสนใจ หรือติดตามความเคลื่อนไหวเหตุการณ์นี้จากบรรณาธิการหนังสือพิมพ์

2) หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

มีจำนวนข่าว และภาพข่าวมากที่สุด จำนวนร้อยละ 88.9 ซึ่งสอดคล้องกับไทยรัฐ และมีการให้ความเห็นผ่านบทความ จำนวนร้อยละ 11.1 โดยเดลินิวส์ไม่มีการแสดงความคิดเห็นผ่านบทบรรณาธิการ และการตั้งคำถามการเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเดลินิวส์เน้นบทบาทในการให้ข่าวสารข้อเท็จจริงในกรณีเขื่อนปากมูล โดยมีการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์กรณีนี้ผ่านบทความน้อยมาก อีกทั้งยังไม่มีการแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ผ่านบทบรรณาธิการ และให้ความเห็นผ่านการตั้งคำถามการเมือง

3) หนังสือพิมพ์มติชน

มีจำนวนข่าว และภาพข่าวมากที่สุด จำนวนร้อยละ 63.5 สอดคล้องกับไทยรัฐ และเดลินิวส์ มีการให้ความเห็นแสดงทัศนะผ่านบทความถึง จำนวนร้อยละ 32.7 ซึ่งแสดงว่ามติชนได้ให้ความสำคัญต่อการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์นอกเหนือจากการรายงานสถานการณ์เขื่อนปากมูล นอกจากนี้ยังมีการแสดงความคิดเห็นผ่านบทบรรณาธิการ จำนวนร้อยละ 3.9 แสดงว่ามติชนให้ความสนใจ และติดตามความเคลื่อนไหวกรณีดังกล่าวในระดับหนึ่ง แต่มติชนไม่มีข่าวในรูปแบบการตั้งคำถามการเมือง แสดงว่ามติชนมุ่งให้ความเห็นด้วยข้อมูลที่มีรายละเอียดซึ่งการตั้งคำถามการเมืองไม่สามารถนำเสนอได้

4) หนังสือพิมพ์ข่าวสด

มีจำนวนข่าว และภาพข่าวมากที่สุด จำนวนร้อยละ 70.5 ซึ่งสอดคล้องกับไทยรัฐ เดลินิวส์ และมติชน มีบทความวิพากษ์วิจารณ์กรณีนี้มากรองลงมาถึงร้อยละ 19 มีบทบรรณาธิการมากถึงร้อยละ 6.3 ซึ่งแสดงถึงความสนใจ และติดตามเหตุการณ์นี้อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับจำนวนข่าว (ตารางที่ 4.1) และความถี่ในการนำเสนอข่าว (ตารางที่ 4.2) และมีการตั้งคำถามการเมืองมากถึงร้อยละ 4.2 แสดงว่าข่าวสดมีความสนใจการนำเสนอข่าวเขื่อนปากมูลเป็นจำนวนมากผ่านการนำเสนอข่าวทุกรูปแบบ

5) หนังสือพิมพ์กรุงเทพมหานคร

มีจำนวนข่าว และภาพข่าวมากที่สุด จำนวนร้อยละ 58.3 สอดคล้องกับไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน และข่าวสด โดยมีการแสดงความเห็นผ่านบทความมากกว่าร้อยละ 30.6 และมีบทบรรณาธิการร้อยละ 2.8 แต่มีจำนวนน้อยกว่าการนำเสนอการ์ตูนล้อการเมือง ซึ่งนำเสนอจำนวนร้อยละ 8.3 เพื่อโน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึกผู้อ่านในเวลาอันรวดเร็ว

จากผลการศึกษารูปแบบการนำเสนอข่าว (ตารางที่ 4.3) พบว่าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับมุ่งเน้นการทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นตามทฤษฎีกระแสหลัก โดยเสนอเรื่องราวเหตุการณ์เชิงอุปมาอุปไมยที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นที่สนใจของผู้อ่านในขณะนั้นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร แต่ไม่ได้นำเสนอเหตุการณ์มาวิพากษ์ หรือตั้งคำถามกับปรากฏการณ์ทางสังคมนี้ ผ่านการนำเสนอข่าวในรูปแบบแสดงความคิดเห็น รูปแบบบทความ บทบรรณาธิการ และการ์ตูนล้อการเมือง มากกว่าสิ่งที่เป็นอยู่นั้นเป็นมาอย่างไร สามารถคลี่คลายด้วยกลไกและกระบวนการอะไร โดยเฉพาะไทยรัฐ และ เดลินิวส์ ที่นอกจากจะนำเสนอข่าวจำนวนน้อยแล้ว (ตารางที่ 4.1) ยังมีการวิพากษ์เหตุการณ์ผ่านรูปแบบข่าวอื่นๆ น้อยมาก โดยไทยรัฐไม่มีบทบรรณาธิการ และเดลินิวส์ไม่มีบทบรรณาธิการ และการ์ตูนล้อการเมืองเลย ต่างกับข่าวสดที่ให้ความสนใจต่อกรณีนี้มากที่สุด โดยนำเสนอข่าวทุกรูปแบบเป็นจำนวนมากกว่าฉบับอื่น (ตารางที่ 4.3) สำหรับมติชน และกรุงเทพมหานครก็มีการนำเสนอความคิดเห็นผ่านบทความ และบทบรรณาธิการในระดับหนึ่ง โดยมติชนให้ความสนใจนำเสนอความเห็นผ่านบทความมากกว่าบทบรรณาธิการ แต่ไม่มีการแสดงความเห็นผ่านการ์ตูนล้อการเมือง ขณะที่กรุงเทพมหานครให้ความสนใจนำเสนอความเห็นผ่านบทความมากกว่ารูปแบบอื่น ซึ่งสอดคล้องกับมติชน แต่กรุงเทพมหานครนำเสนอข่าวทุกรูปแบบ โดยมีการ์ตูนล้อการเมือง และบทบรรณาธิการอยู่จำนวนหนึ่ง

4.2 ความสมดุลในการนำเสนอข่าว

ศึกษาจากเนื้อหาการนำเสนอของข่าว ซึ่งแบ่งเป็น

- 4.2.1 ข้อมูลที่นำเสนอข่าวทั้ง 4 รูปแบบในการคัดค้านการสร้างเขื่อนปากมูลในทุกๆ กรณี
- 4.2.2 ข้อมูลที่นำเสนอข่าวทั้ง 4 รูปแบบทั้งฝ่ายคัดค้าน และสนับสนุนการสร้างเขื่อนปากมูลในทุกๆ กรณี
- 4.2.3 ข้อมูลที่นำเสนอข่าวทั้ง 4 รูปแบบในการสนับสนุนการสร้างเขื่อนปากมูลในทุกๆ กรณี

ตารางที่ 4.4

ความสมดุลในการนำเสนอข่าว

หนังสือพิมพ์	คัดค้าน	เป็นกลาง	สนับสนุน	รวม
ไทยรัฐ	6 (21.4)	14 (50)	8 (28.6)	(28)100
เดลินิวส์	2 (11.1)	14 (77.8)	2 (11.1)	(18)100
มติชน	22 (42.3)	28 (53.8)	2 (3.9)	(52)100
ข่าวสด	62 (65.3)	28 (29.5)	5 (5.3)	(95)100
กรุงเทพธุรกิจ	19 (52.8)	13 (36.1)	4 (11.1)	(36)100
รวม	111 (48.5)	97 (42.4)	21 (9.2)	(229)100

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาดังกล่าวจากตารางที่ 4.4 พบว่า

- 1) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอข่าวฝ่ายเป็นกลางมากที่สุด จำนวนร้อยละ 50 รองลงไปเป็นฝ่ายสนับสนุนร้อยละ 28.6 ใกล้เคียงกับฝ่ายคัดค้านซึ่งนำเสนอร้อยละ 21.4
- 2) หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ นำเสนอข่าวฝ่ายเป็นกลางมากที่สุด จำนวนร้อยละ 77.8 โดยนำเสนอฝ่ายคัดค้าน และเป็นกลางเท่ากันร้อยละ 11.1

- 3) หนังสือพิมพ์มติชน นำเสนอฝ่ายเป็นกลางมากที่สุดร้อยละ 53.8 ซึ่งใกล้เคียงกับฝ่ายคัดค้านที่นำเสนอร้อยละ 42.3 และเสนอฝ่ายสนับสนุนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 3.9
- 4) ข่าวสด นำเสนอฝ่ายคัดค้านมากที่สุดร้อยละ 65.3 โดยนำเสนอฝ่ายเป็นกลางเพียง 29.5 และนำเสนอฝ่ายสนับสนุนน้อยที่สุดร้อยละ 5.3
- 5) กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอฝ่ายคัดค้านมากที่สุดร้อยละ 52.8 และฝ่ายเป็นกลาง 36.1 ซึ่งใกล้เคียงกับฝ่ายคัดค้าน โดยนำเสนอฝ่ายสนับสนุนน้อยที่สุด

จากผลการศึกษาพบว่า ไทยรัฐ เดลินิวส์ และมติชน มีการนำเสนอข่าวทั้ง 4 รูปแบบ ด้วยความสมดุล โดยนำเสนอประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายคัดค้าน และฝ่ายสนับสนุน แสดงความคิดเห็น ให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีขัดแย้ง ซึ่งตรงตามบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ที่ต้องให้ความสมดุล และเที่ยงธรรมต่อการนำเสนอข่าว

ส่วนข่าวสด และกรุงเทพธุรกิจ ซึ่งมีการนำเสนอข่าวทั้ง 4 รูปแบบ (ตารางที่ 4.3) แต่การนำเสนอดังกล่าวกลับมีสัดส่วนของฝ่ายคัดค้านมากกว่าฝ่ายเป็นกลาง แสดงให้เห็นว่าข่าวสด และกรุงเทพธุรกิจ ไม่ได้ทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ในการจัดการความขัดแย้งให้คลี่คลาย เพื่อประโยชน์แก่ทุกฝ่าย นอกจากนั้นแล้วยังมีจุดยืนข้างฝ่ายคัดค้าน โดยไม่ได้นำเสนอข่าวด้วยทัศนะของแต่ละฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดมีแนวโน้มนำเสนอข่าวทั้ง 4 รูปแบบในการสนับสนุนการสร้างเขื่อนปากมูล แสดงว่าฝ่ายสนับสนุนไม่ได้รับความเป็นธรรมในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ แม้ว่าไทยรัฐมีการนำเสนอฝ่ายสนับสนุนมากกว่าฉบับอื่นๆ แต่ขณะเดียวกันไทยรัฐก็ได้นำเสนอฝ่ายคัดค้านในจำนวนใกล้เคียงกัน ทำให้ไทยรัฐมีความเป็นกลางในการนำเสนอมากขึ้น

4.3 ประเด็นในการนำเสนอข่าว

ตารางที่ 4.5
ประเด็นการนำเสนอข่าวฝ่ายคัดค้าน

ประเด็นการนำเสนอ	จำนวนข่าว	จำนวนร้อยละ
1. สถานการณ์การชุมนุมที่ เชื่อมปากมูล และการนำ เสนอเชื่อมโยงไปสู่การ ชุมนุมที่อื่นๆ	59	53.2
2. โจมตีนโยบายรัฐบาล และการกระทำของ กพผ.	32	28.8
3. ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของ ชาวบ้านในพื้นที่	10	9
4. การเรียกร้องให้ทุกฝ่าย หาทางออกโดยไม่ได้นำ เสนอการแก้ไขปัญหา	5	4.5
5. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในระบบนิเวศ	4	3.6
6. การผลักดันการสร้าง เขื่อนโดยการให้ทุนจาก ต่างประเทศ	1	0.9
รวม	111	100

จากผลการศึกษา (ตารางที่ 4.5) มีประเด็นในการนำเสนอข่าวเชื่อมปากมดูลดังนี้

4.3.1 พบว่าประเด็นด้านฝ่ายคัดค้านมีดังนี้

- 1) สถานการณ์การชุมนุม กิจกรรมของกลุ่มผู้ชุมนุม และความเห็นของฝ่ายคัดค้านต่อสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหา ผู้ชุมนุมยึดเชื่อมปากมดูล การเจรจาระหว่างผู้ชุมนุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ชุมนุมบุกทำเนียบรัฐบาล การถอนทัพของผู้ชุมนุม นักข่าวท้องถิ่น เตชะช่างภาพของกลุ่มผู้ชุมนุม การเผาหุ่น การแสดงล้อเลียนผู้นำรัฐบาล หรือการสืบชะตาแม่น้ำ เสนอประวัติผู้ที่ กฟผ.แจ้งจับ และการเชื่อมโยงการชุมนุมของเชื่อมปากมดูลกับการชุมนุมที่อื่นๆ จำนวนร้อยละ 53.2
- 2) การโจมตีรัฐบาล และ กฟผ. ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหา รัฐมีนโยบายจัดการทรัพยากรแบบรวมศูนย์ที่ล้มเหลว รัฐไม่ช่วยเหลือคนจน รัฐเห็นคนจนเป็นศัตรู รัฐเป็นเผด็จการ กฟผ.ปิดเบือนข้อมูล กฟผ.ปล้นชาติ กฟผ.สร้างภาพ หรือกฟผ.ถล่มมือบด้วยสารพัดวิธี จำนวนร้อยละ 28.8
- 3) การสร้างเชื่อมมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้ได้รับผลกระทบจากเชื่อม ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหาความเป็นอยู่ของประชาชน 4 หมู่บ้าน ก่อน-หลังการสร้างเชื่อม คนเคยใช้ประโยชน์จากลำน้ำ วิถีชีวิตดั้งเดิมสูญหาย จำนวนร้อยละ 9
- 4) การเรียกร้องให้ทางออก ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหาผลกระทบจากเชื่อมปากมดูลเป็นสัญญาณเตือนว่ารัฐต้องรีบปฏิรูปโครงสร้างอย่างจริงจัง หยุดใช้เงินแก้ปัญหาในการจ่ายค่าชดเชยแปลงเชื่อมให้เป็นประโยชน์ได้ เชื่อมปากมดูลไม่คุ้มทุนอย่างที่ กฟผ.หวังไว้ จำนวนร้อยละ 4.5
- 5) การสร้างเชื่อมมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศเดิมของลำน้ำมดูล กระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ผลกระทบของเชื่อมต่อสุขภาพมีพยาธิมากขึ้น จำนวนร้อยละ 3.6
- 6) การผลักดันการสร้างเชื่อมโดยการได้รับทุนสนับสนุนจากต่างประเทศ จำนวนร้อยละ 0.9

เมื่อพิจารณาจำนวนการนำเสนอข่าวในแต่ละประเด็นของฝ่ายคัดค้าน จากตารางที่ 4.5 พบว่า การนำเสนอข่าวฝ่ายคัดค้าน มุ่งเน้นการนำเสนอสถานการณ์การชุมนุมมากที่สุด จำนวนร้อยละ 53.2 และยังมีประเด็นอื่นๆ เช่น การโจมตีรัฐบาล และกฟผ. หรือการได้รับผลกระทบจากการสร้างเชื่อม ซึ่งเป็นเพียงปรากฏการณ์ความขัดแย้งระหว่าง รัฐบาล กฟผ. กับประชาชน ผู้ได้รับผลกระทบจากการสร้างเชื่อมปากมดูลจะต้องออกมาชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลลงมาแก้ปัญหาเอง

และเสนอให้เปิดประตูน้ำทั้ง 8 บาน ซึ่งจากตารางที่ 4.4 หนังสือพิมพ์ข่าวสด และกรุงเทพมหานครจมี สัดส่วนการนำเสนอข่าวฝ่ายคัดค้านมาก แต่การเสนอข่าวดังกล่าวไม่ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจในเชิงลึกกว่า เชื้อนปากมุลมีผลดี หรือผลเสียอย่างไร และนำเสนออย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านสังคม ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ ให้ผู้อ่านใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจในความเชื่อนั้นๆ

ตารางที่ 4.6

ประเด็นการนำเสนอข่าวฝ่ายเป็นกลาง

ประเด็นการนำเสนอ	จำนวนข่าว	จำนวนร้อยละ
1. สถานการณ์การชุมนุม เสนอทั้ง 2 ฝ่าย	84	86.6
2. การเสนอทางออกของ ปัญหา	13	13.4
รวม	97	100

4.3.2 จากตารางที่ 4.6 พบว่าประเด็นด้านฝ่ายเป็นกลางมีดังนี้

- 1) สถานการณ์การชุมนุม โดยมีการนำเสนอความเห็นทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหา มีอบชนมีอบ สว.เยียมมีอบ ระดับน้ำในเขื่อน จำนวนร้อยละ 86.6
- 2) การเสนอทางออกของปัญหา ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหา การสนับสนุนการจัดตั้งคณะกรรมการกลางที่ล้วนเป็นนักวิชาการ ข้อเสนอเปิดประตูน้ำเป็นเวลา 4 เดือน และให้ถอนมีอบ เรียกร้องให้ให้เป็นนโยบายระดับชาติ ยุติความรุนแรง เปิดโอกาสให้ชาวบ้านใช้สื่อของรัฐ มีกฎหมายคนจน และทรัพยากร กฟผ.ไม่ใช่คู่กรณีกับชาวบ้าน ควรจะเป็นนักการเมืองที่ต้องรับผิดชอบกับนโยบาย อยากให้รัฐฟังชาวบ้าน กรรมการสรุปเปิดเขื่อน-ถอนมีอบ รัฐต้องจริงจัง กฟผ.เล็กเป็นเจ้าของ กรณีนี้เป็นเรื่องระหว่างทรัพยากรของรัฐกับสมบัติของชุมชนโดยทั่วไป ซึ่งเป็นกระบวนการเรียกร้องที่จะรักษาทรัพยากรสาธารณะให้คนรุ่นต่อไป จำนวนร้อยละ 13.4 ซึ่งถ้าหากพิจารณาจากตารางที่ 4.4 พบว่ามีการนำเสนอข่าวฝ่ายเป็นกลาง หรือนำเสนอความเห็นของคู่กรณีของทั้ง 2 ฝ่ายอย่างสมดุล จำนวนร้อยละ 42.4 จากจำนวนข่าวทั้งหมดในการนำเสนอข่าวเชื้อนปากมุล โดย

มีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ และมติชน มีสัดส่วนความเป็นกลางมากที่สุด แต่จากตารางที่ 4.6 พบว่า การนำเสนออย่างเป็นกลางกลับมุ่งไปที่เสนอสถานการณ์การชุมนุม ทั้งฝ่าย มือปปากมูล และมือป กฟผ. (มือปชนมือป) หรือความเห็นของทั้ง 2 ฝ่ายที่ไม่ตรงกันมานำเสนอมากที่สุด จำนวนร้อยละ 86.6 ซึ่งไม่เกิดประโยชน์กับผู้อ่าน นอกจากเพียงรู้ว่าใครคิดอย่างไร ได้เห็นแต่การโต้ตอบกันไปมา ในขณะที่การเสนอทางออกของปัญหา โดยกล่าวถึงรากปมของปัญหาเชิงโครงสร้างทางสังคม และสิ่งแวดล้อมมีเพียงร้อยละ 13.4 เท่านั้น

ตารางที่ 4.7

ประเด็นการนำเสนอข่าวฝ่ายสนับสนุน

ประเด็นการนำเสนอ	จำนวนข่าว	จำนวนร้อยละ
1. กิจกรรมของ กฟผ.	14	66.7
2. กฟผ.ชี้แจง	4	19
3. ไม่เห็นด้วยกับการยึด เชือกของประชาชนทั่วไป	3	14.3
รวม	21	100

4.3.3 จากตารางที่ 4.7 พบว่าประเด็นด้านฝ่ายสนับสนุนมีดังนี้

- 1) กิจกรรม และความเห็นของฝ่ายสนับสนุน ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหา กฟผ.นำรถเครน มาซ่อมชูชาวบ้าน กฟผ.เปิดประตูทางเข้าโรงไฟฟ้า มือปตัวแทนชาวอุบล จำนวนร้อยละ 66.7
- 2) กฟผ.ชี้แจง ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหา จดหมายชี้แจงโดยผู้บริหารของ กฟผ. ผลกระทบจากการหยุดเดินเครื่องกำเนิดไฟฟ้า บ้านโคปลาโจน จำนวนร้อยละ 19
- 3) การไม่เห็นด้วยกับการยึดเชือก ซึ่งพบในการ์ตูนล้อการเมือง และจดหมายจากผู้อ่าน ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหา คนไทยฝึกยึดเชือก ยึดทำเนียบ การสร้างหมู่บ้านบนสันเขื่อนแก้ปัญหาคืออยู่เป็นการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในทางที่ผิด ความเสียหายที่เกิดจากมือป จำนวนร้อยละ 14.3

เมื่อพิจารณาประเด็นของฝ่ายสนับสนุน ในตารางที่ 4.7 พบว่า ประเด็นเหตุการณ์ กิจกรรมของฝ่ายรัฐ กฟผ. หรือผู้สนับสนุนอื่นๆ มีจำนวนมากที่สุด จำนวนร้อยละ 66.7 ส่วนประเด็น กฟผ. ชี้แจงมีจำนวนร้อยละ 19 โดยเป็นจดหมายชี้แจง และการซื้อพื้นที่หน้าหนังสือพิมพ์ ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาจาก ตารางที่ 4.5, 4.6 และ 4.7 จะเห็นได้ว่าการนำเสนอประเด็นข่าวมุ่งไปที่สถานการณ์ โดยรายงานทัศนคติและบทบาทการเคลื่อนไหวของทั้ง 2 ฝ่าย ในกรณีเขื่อนปากมูล สะท้อนให้เห็นว่าสื่อหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับมิติบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในกรณีความขัดแย้งนี้มากกว่ามิติที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคน สิ่งแวดล้อม หรือปัจจัยทางโครงสร้างของสังคมอื่นๆ ที่มีส่วนสำคัญทำให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสังคมนี้